

ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬದುಕಿನ ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆಗಳು

ನಲುವತ್ತು ವರ್ಷದ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಮಗನೊಂದಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಹುಡುಗನನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು: “ಸ್ವಾಮೀಜಿ, ಇವನು ನನ್ನ ಮಗ. ಇವನಿಗೆ ಡಿಪ್ರೆಶನ್. ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಓದು, ಬರಹ ಬೇಡ. ಸ್ನೇಹಿತರು, ಆಟ ಇತ್ಯಾದಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಏನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಡಾಕ್ಟರ್‌ರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿದಾಗ ‘ಡಿಪ್ರೆಶನ್’ ಎಂದರು. ಆದರೆ ಅವರೇನೂ ಔಷಧಿ, ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನೇನು ಮಾಡಬೇಕು, ನೀವೇ ಹೇಳಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ.”

ಅವಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹುಡುಗನತ್ತ ನೋಡಿದರು. ಚುರುಕಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಆ ಹುಡುಗನದು, ಆದರೆ ತೆಳ್ಳಗೆ ಇದ್ದ. ಏನೋ ಚಿಂತೆ ಇದ್ದಂತಿತ್ತು. ಏನಾಗಿದೆ ಇವನಿಗೆ? ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಡಿಪ್ರೆಶನ್ ಏಕೆ? ಮಾನಸಿಕ ಖಿನ್ನತೆ ಅಥವಾ ಡಿಪ್ರೆಶನ್ ಬರಲು ಬಲವಾದ ಕಾರಣವಾದರೂ ಇರಬೇಕಲ್ಲ. ಈ ತಾಯಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕು?

ಇಷ್ಟು ಆಲೋಚನೆಗಳೆಲ್ಲ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋದ ನಂತರ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹೇಳಿದರು: “ನೋಡು ತಾಯಿ, ಈಗ ಕಾಲ ಬದಲಾಗಿದೆ, ಸಮಾಜ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲಿದ್ದಂತೆ ಸರಳವಾದ ಜೀವನ ಈಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕೂಡ. ಟಿ.ವಿ., ಮೊಬೈಲ್ ಮುಂತಾದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಚೆದುರಿಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ನೋಡಬೇಕು, ಯಾವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇವನ್ನು ಹಿರಿಯರಾದ ನೀವು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು. ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಯಂತ್ರಗಳು ಇರಲೇಬಾರದು, ಬೇಡವೇ ಬೇಡ ಎಂದರೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ ಯಿದು — ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಇವು ಹಾನಿ ಮಾಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬದಲಾಗಿ, ಅವು ಪಠ್ಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವಂತೆ ಕಲಿಸಬೇಕು.”

“ಸರಿ, ಸ್ವಾಮೀಜಿ. ಆದರೆ ಹುಡುಗ ಆಡವಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ; ಅವನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಇದೇಕೆ? ನಾವು ಚಿಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಸಂಗೀತ, ಆಟೋಟ, ಚಿತ್ರಕಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು!” ಎಂದಳು ಹುಡುಗನ ತಾಯಿ.

“ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಲೆ, ಕ್ರೀಡೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿರುಚಿ ಮೂಡಬೇಕು. ಹೆತ್ತವರು ಒತ್ತಡ ಹಾಕದೆ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು.

ಅವನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ. ಅವನು ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಓದೂ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಎರಡೂ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಗಲಿ.”

“ಆಗಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ. ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.”

* * *

‘ಇಂದಿನ ಮಕ್ಕಳೇ ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗ’ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗ ಹತ್ತಾರು ಗುಣ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಹೊಸತನಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಹೆತ್ತವರು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು — ಇಬ್ಬರ ಪಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಚಿಂತನ, ಮಂಥನ ನಡೆಸಿ ಒಂದು ಸಮರ್ಥವಾದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಅದೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ? ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ, ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೆತ್ತವರು ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಸಮಾಜ ಇದನ್ನು ಬೇಗನೆ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೆತ್ತವ ರಾಗಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಈ ನಾಲ್ಕು ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು: ಜೀವಂತಿಕೆ, ಸಹಜಾಳಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆ. ಉಳಿದ ಅನೇಕ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿ ಅಡಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ, ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಈ ಗುಣಗಳು ಬಂದಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿ, ಇವುಗಳ ತರಬೇತಿ ನಡೆಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಗಮನಿಸೋಣ.

ಜೀವಂತಿಕೆ

ಸಹಜವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಜೀವಂತಿಕೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಹೊಸದನ್ನು ಕಾಣುವ, ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವೂ, ಉತ್ತಮವೂ ಆದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ‘ನೀನು ಮುಂದೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಗಬೇಕು, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಬೇಕು; ಅಮೇರಿಕಾಗೆ ಹೋಗಬೇಕು’ ಎಂಬ ಕನಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿತ್ತಿ, ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ‘ಓದು’, ‘ಓದು’ ಎಂದು ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ, ಅವರ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಮುರುಟಿ ಹಾಕುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೇಗೋ ಬೆಳೆದು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಆದರ್ಶ, ಒಂದೇ ವೃತ್ತಿ, ಒಂದೇ ಗುರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದೊಂದು

ಮಗುವಿನ ಮನಸ್ಸು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಯಾ ಮಗುವಿನ ಆಸಕ್ತಿ, ಅಭಿರುಚಿ ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಗು ಮುಂದುವರಿಯಲಿ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ, ಮಗು ಕಣ್ಣೆರೆದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹತ್ತಾರು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಆಚ್ಛರೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ಬದುಕಿನ ಉತ್ತಮ ಸಂಗತಿಗಳು, ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ವಿಷಯಗಳು, ಹೊಸ ಹೊಸ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳು, ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು — ಇವುಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಗುವಿಗಾಗಲಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬೇಕಾದರೂ ಬರಲಿ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಂತಂತಹ ಅದ್ಭುತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆಗಿಹೋಗಿಲ್ಲ? ಅವರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. 'ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಮಯವಿಲ್ಲ'ವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಹೆತ್ತವರು, ತಾವು ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಹೋರಾಡುವ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದೂ ತಮಗೋಸ್ಕರ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ; ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡ — ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸಮಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಜೊತೆ ಕುಳಿತು ಕುತೂಹಲಕರ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಗಮನಿಸಬಹುದು - ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಹೆತ್ತವರೂ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮಗು ಕೂಡ ಯಾವುದನ್ನೂ 'ಹೊರೆ' ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಆನಂದವನ್ನು ಕಾಣುವುದು. ಕಲಿಕೆಯೆಂದರೆ ಬರೀ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವಲ್ಲ. ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಕಲಿಸುವಾಗ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ತೋಟ, ಉದ್ಯಾನ, ಗಿಡ-ಮರಗಳ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಬಹುದು. ಆಗ ಕಲಿಕೆ 'ಜೀವಂತ'ವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ಸಾಹ ಇಮ್ಮಡಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 'ಲಾಭವೇನು' ಎಂದು ಕೇಳುವ ಕಾಲ. ಏನು ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದರೂ, 'ಅದರಿಂದ ನಮಗೇನು ಸಿಗುತ್ತದೆ?' ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ಸಹಜ. ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅದೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ! ಆದರೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದದ್ದರಿಂದ ಸಿಗುವ ಲಾಭವೇನು? ಅರಿವೇ ಅರಿವಿನಿಂದಾಗುವ ಲಾಭ! 'ಜ್ಞಾನ ಕ್ಷಾಂತಿ' ಅಷ್ಟೆ. ಉದ್ಯೋಗ, ಗಳಿಕೆ, ಸ್ಥಾನಮಾನ — ಇವೆಲ್ಲ ಅದರ ಉಪ-ಉತ್ಪನ್ನಗಳು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವೆಲ್ಲ ಬಂದೊದಗುವುವು. ಹೆತ್ತವರು ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯ.

ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಂಡ ಜೀವಂತಿಕೆಯಿರುವಂತೆಯೇ, ಅವರಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ಕರಕುಶಲ ಕಲೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ತೀರ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಕಲಿಸಿಕೊಡುವುದರ ಉದ್ದೇಶ ಇದೇ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ; ಆಗ ಕರಗತವಾಗುವುದೂ ಬಹಳ ಬೇಗನೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ, ಮಕ್ಕಳ ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ವೃಥಾವಾಗಲು ಬಿಡಬಾರದು. ಮಕ್ಕಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಟವಾಡಲಿ, ಊಟ-ತಿಂಡಿ ಮಾಡಲಿ, ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ನಿದ್ರಿಸಲಿ. ಆದರೆ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ, ಪರಂಪರೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಆನಂದದಿಂದ ಇರುವುದು ಮುಖ್ಯ; ಆದರೆ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ದುಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ, ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆನಂದ

ವನ್ನು ಕಾಣುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಆಗ ಯಾವುದೂ ಹೊರೆ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಕ್ಕಳು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಡಿಸುವ, ಅವರು ಬಯಸಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಹೆತ್ತವರು ಅನೇಕ ಮಂದಿ. ಮಕ್ಕಳ ಬಯಕೆ, ಇಚ್ಛೆ ಅನಗತ್ಯ ಎನ್ನಬಾರದು; ಆದರೆ ಅವರು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ, ಕೆಟ್ಟದೇ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಈ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಬೇಕಾದವರೂ ಹೆತ್ತವರೇ. ಹಟಮಾರಿತನ, ಮೊಂಡು ವಾದ ಇವುಗಳು ದುರ್ಗುಣವೆಂದು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ತಿಳಿಸಿಕೊಡ ದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಮಕ್ಕಳ ಆನಂದ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಜೀವಂತಿಕೆ — ಎಲ್ಲವೂ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ ಜೀವನದ, ಯೋಗ್ಯವೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ವಿವೇಚನೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆಯೇ ಇರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು.

ಸಹಬಾಳೆ

ಮಾನವ ಜೀವನದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಸ್ವಾರ್ಥವೇ ಆಗಿದೆ. 'ನಾನು', 'ನನ್ನದು' 'ನನಗೆ ಬೇಕು' — ಎಂಬ ಈ ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತವೆ; ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಇದು. ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮಾನವನವರೆಗೂ, ಆಹಾರವೇ ಮೊದಲಾದ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅತ್ಯಂತ ಮೂಲಭೂತವಾದದ್ದು. ಆದರೆ, ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ತನ್ನವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಂಚಿ ತಿನ್ನುವ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಜೀವಿಸುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ 'ಒಟ್ಟಾಗಿ' ತಿನ್ನುವ, ಬದುಕುವ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಮಾನವನಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲೇ ಇತ್ತು. ಸಾಮಾಹಿಕ ಜೀವನದಿಂದ ಬದುಕು ಸಹಜವೂ ಸುಲಭವೂ, ಉತ್ತಮವೂ ಆಗುವುದು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಜೈವಿಕಕ್ರಮ. ಮಾನವನಲ್ಲೂ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದು, ಸಮಾಜಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೋರಾಟ, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಉಳಿದವರಿಗಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಗಳಿಸುವ, ಸಾಧಿಸುವ ಬಯಕೆ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಸಮಾಜ ಅದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ; ಆದರೆ - ಅದು ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕಂಟಕವಾಗಬಾರದು ಅಷ್ಟೆ. ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯಿರಬೇಕಾದುದು ಇಲ್ಲೇ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ, ಅಹಂಕಾರ, ಅಭಿಲಾಷೆಗಳನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದರೂ, ಅದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸ್ವಾರ್ಥ-ಅಹಂಕಾರಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ಅರಿವು ನಮಗೆ ಬೇಕು. 'ಒಂದು ವೇಳೆ ನನಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ನಿನಗಿರಲಿ' ಎಂಬ ತ್ಯಾಗ ಉನ್ನತವಾದುದು, ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೂಡಿಬರುವ ಸ್ವಭಾವವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ 'ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕು; ಅವರೊಂದಿಗೆ ನನಗೂ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿದ್ದುಬಿಟ್ಟರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು.

ಆದರೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಭಾವನೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂಬುದೇ ದುರಂತದ ವಿಷಯ. ಮಾನವನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬುದ್ಧಿ ಇತರ ಸಹಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡದೆ ಇರಲಿ ಎಂದೇ ಕಾನೂನು, ನಿಯಮ, ಧರ್ಮ, ಸರಕಾರ ಇವೆಲ್ಲ ರೂಪುಗೊಂಡವು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ

ಜನಜೀವನ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆ ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಇನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರಚಂಡವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ನಿಯಮ, ಕಾನೂನುಗಳ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ, ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಗೆ ಅವನು ಹಲವು ದಾರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ. ಇದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ಸಂಘರ್ಷ, ವಂಚನೆ, ಪ್ರೈವೇಟಿ ಇವೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಗೆ 'ಶಕ್ತಿ ವಂತನೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ' ಎಂಬ ತತ್ವವೇ ಗೆಲ್ಲುವುದು.

ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಆದರ್ಶ ಮೂಡಿ ಬಂದುದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದು; ಅದೇ ಸಹಬಾಳ್ವೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಇದ್ದೇವೆ; ಎಲ್ಲರೂ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬದುಕೋಣ. ಯಾರೂ ಮೇಲಲ್ಲ, ಕೀಳಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿ, ಒಂದಾಗಿ ಆನಂದದಿಂದ ಬದುಕಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಾಂತಿ, ನೆಮ್ಮದಿ. ಈ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಆದರ್ಶವನ್ನು ವೇದಕಾಲದ ಜೀವನ ದಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. 'ಸಹ ನಾವವತು' ಎಂಬ ಶಾಂತಿ ಮಂತ್ರವು ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ. 'ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲದಿರಲಿ, ನಾವು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡೋಣ, ಜೊತೆಯಾಗಿ ಕಲಿಯೋಣ' ಎಂಬ ಭಾವದೊಂದಿಗೆ 'ಭಗವಂತನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಲಿ' ಎಂಬ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಯೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲಿದೆ. 'ನನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಮರೆತು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ 'ನಮ್ಮ ಜೀವನ'ದಲ್ಲಿ ಲಯಗೊಳಿಸುವುದೇ ಆನಂದ, ಶಾಂತಿ ಹಾಗೂ ತೃಪ್ತಿಯ ದಾರಿ. ಒಬ್ಬನೇ ತಿನ್ನುವ, ಅನು ಭವಿಸುವ ರೀತಿ ಅತ್ಯಂತ ಮೃಗೀಯವಾದುದು; ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಜೀವನ ಮಾನವೀಯವಾದುದು. ಕುಟುಂಬ, ಜಾತಿ, ರಾಜ್ಯ, ದೇಶ, ಜನಾಂಗ — ಈ ಎಲ್ಲ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬದುಕುವ ಆದರ್ಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಘಟಕಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷ ಅಷ್ಟೇ ಮಾರಕವೂ, ದುಃಖಕರವೂ ಆಗಿರುವುದು ಮಾನವನ ದುರಂತ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಉನ್ನತ ಭಾವನೆ, ಅರಿವು, ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದಿರುವುದೇ ಈ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.

ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಮಕ್ಕಳು ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗೀತೆ, ಶಾಂತಿಮಂತ್ರ, ವೈದಿಕ ಸೂಕ್ತಗಳು, ದಾಸರ ಪದಗಳು, ಶರಣರ ವಚನಗಳು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಶಿಸ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು. ಉದಾತ್ತ ಚಿಂತನೆ, ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಆನಂದ — ಇವನ್ನು ಅವರು ಮೈಗೂಡಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಒಂದೊಂದು ಮಗುವೂ ಈ ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಪಾಲಕರು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ

ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುವ, ನಡೆದದ್ದನ್ನೇ ನುಡಿಯುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಗುಣ ಇನ್ನಾವುದಿದೆ? ಮೋಸ-ವಂಚನೆ-ಕಪಟತನಗಳಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಅಳುಕಿಲ್ಲ. ತಾನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ,

ನೆಮ್ಮದಿಯಿರುತ್ತದೆ. 'ಇವನನ್ನು ನಂಬಬಹುದು' ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವನು ಬೇಕಾದವನು ಎಂದಾದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲರ ನೆರವು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಬದುಕು ಸಹಜವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಅಂತಹ ತರಬೇತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತಮ್ಮ ಹೆತ್ತವರನ್ನು ಕಂಡು; ಸುತ್ತಣ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಂಡು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವಂತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಡವೆ? ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭರವಸೆಯಿದೆ.

ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆ

ಅತಿಮಮತೆ ಎಲ್ಲರೂ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ, ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಆದರ್ಶವಿದು. 'ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳೇ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ?' ಎಂಬ ಮಾತು ಇಂದು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಇದರ ಅರ್ಥ, ಸತ್ಯಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವವರೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಸುಳ್ಳಿನಂತೆ ಅದು ಮೆರೆದಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಎಲ್ಲೋ ಅಡಗಿದೆ ಎಂದರ್ಥ. ಕೆಲವೇ ಮಂದಿಯಾದರೂ ಸರಿ, ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಸಿಕೊಂಡವರು ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಇದ್ದೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗಿರುವ ಗೌರವ, ಮರ್ಯಾದೆ ಇನ್ನಾಗಿದೆ? 'ಸತ್ಯವಚನವೇ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು. ಇದರಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾದ ತಪಸ್ಸು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇದನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಸದ್ಗುಣಗಳೆಲ್ಲ ತಾವಾಗಿ ಬಂದೊದಗುವವು. ಸಾವಿತ್ರಿಯ, ಸತ್ಯ ಹರಿ ಶ್ವಂಧನ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಪರಿಚಿತವಾಗಬೇಕು.

ಈ ನಾಲ್ಕು ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೆತ್ತವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಿ ಕೊಡಲಿ. ಪರಿವರ್ತನೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ರಾಚಿದಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ದೀರ್ಘಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಜನಾಂಗದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ತಯಾರಿಯಿಂದಲೇ ಆಗುವುದಲ್ಲವೆ? ✨

ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

೧	ಸೋಮವಾರ	ಏಕಾದಶಿ
೪	ಗುರುವಾರ	ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಕಾಳೀ ಪೂಜೆ
೧೫	ಸೋಮವಾರ	ಏಕಾದಶಿ
೧೬	ಮಂಗಳವಾರ	ಸ್ವಾಮಿ ಸುಬೋಧಾನಂದ ಜಯಂತಿ
೧೮	ಗುರುವಾರ	ಸ್ವಾಮಿ ವಿಜ್ಞಾನಾನಂದ ಜಯಂತಿ
೧೯	ಮಂಗಳವಾರ	ಏಕಾದಶಿ